	प्रश्नपत्रिल Pape	ooklet Code & Serial No. का कोड व क्रमांक er-III EDUCATION
	nature and Name of Invigilator	Seat No.
	ignature)	(In figures as in Admit Car Seat No
	ignature)	(In words)
	lame) N - 71318	OMR Sheet No (To be filled by the Candidate)
	e Allowed : 2½ Hours]	[Maximum Marks : 1
<u>Nun</u> 1.	hber of Pages in this Booklet : 40 Instructions for the Candidates Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.	Number of Questions in this Booklet : विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना 1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोप-यात लिव वरोच आणणांग दिलेल्या उसगविकेचा क्रमांक व्यायवानी जिल्हावा
 2. 3. 4. 5. 	 on the top of this page. This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry twomarks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options). At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows: (<i>i</i>) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet. (<i>ii</i>) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted. (<i>iii</i>) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet. (<i>iii</i>) After the Guestion has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item. Example : where (C) is the correct response. (<i>ii</i>) Nour responses to the items are to be indicated in the OMR 	 तसेच आपणंस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा. 2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्थायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत. 3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच् मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तप पहाव्यात. (<i>i</i>) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिको द ली जाईल. सुरुवातीच् सिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तप पहाव्यात. (<i>i</i>) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघ सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिको स्विकार्फ (<i>ii</i>) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकोची एकूण तसेच प्रश्नपत्रिकतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पह पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूव क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली प्रदेश पृष्ठे कमी असलेली/कामी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा क्रम असलेली सिंक्या इतर त्रुटी असलेली प्रश्न पत्रिका व्याह्य पृष्ठे कमी आसलेली/का दाढ्या प्रश्नपत्रिका बत्र सिर्फ्या प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका व्याह्य के सिल्यार नाही तसेच वळ्ही वाढवून मिळणार नाही याची कृति विद्यार्थांनी नोंद घ्यावी. (<i>iii</i>) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिका ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा. 4. प्रत्थेक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरो आहेत. त्यातील योग्य उत्तर असेल तर.
6. 7. 8. 9.	Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated. Read instructions given inside carefully. Rough Work is to be done at the end of this booklet. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.	 (A) (B) (D) या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवा इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर क नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांना मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षक परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आ. उत्तरपत्रि द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. 11. 12.	Use only Blue/Black Ball point pen. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited. There is no negative marking for incorrect answers.	 फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

[P.T.O.

PHYSICAL EDUCATION Paper III शारीरिक शिक्षा प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours][Maximum Marks : 150Note : This Question Paper contains Seventy Five (75) multiple choice questions, each question carries Two (2) marks. Attempt All questions.सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पचहत्तर (75) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.			
1.	The effect is the	1.	भिरकी घेतलेला चेंडू हा सर्वसाधारण आपला
	commonly observed effect in which		नियमित गतिमार्ग सोडून वक्र दिशा अवलंबतो
	a spinning ball curves away from its		यालाम्हणतात.
	principle flight path.		
	(A) Buoyancy effect		(A) तरंगण्याचा परिणाम
	(B) Physical effect		(B) भौतिक परिणाम
	(C) Magnus effect		(C) मॅग्नस परिणाम
	(D) Magnitude effect		(D) आवाका परिणाम
2.	Which of the following is pressure	2.	खालीलपैकी 'प्रेशर मॅनीप्यूलेशन' तंत्र
	manipulation technique ?		कोणते ?
	(A) Clapping		(A) क्लॅपिंग
	(B) Kneeding		(B) निर्डीग
	(C) Pinching		(C) पिंचिंग
	(D) Pounding		(D) पाउंडिंग

3.	Match the List-	with List-II and] 3. सूची-I व सूची-II ची जोडी जुळवा व
	select the <i>correc</i>	t option using the	संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :
	codes given belo	w :	सूची-I सूची-II
	List-I	List-II	(a) कायफॉसीस (1) मुक्त हालचाल करणारे
(<i>a</i>)	Kyphosis (1)	Freely movable	(b) मर्दन (2) छातीचा भाग
(<i>b</i>)	Massaging (2)	Thoracic region	
(<i>c</i>)	Lordosis (3)	Effleurage	(c) लॉरडॉसीस (3) इफ्लूरेज
(<i>d</i>)	Diarthrosis (4)	Lumbar region	(d) डायर्थ्रोसिस (4) लंबार भाग
	Codes :		संकेतांक :
	(a) (b) (c)	(<i>d</i>)	(a) (b) (c) (d)
	(A) (2) (3) (4)	(1)	(A) (2) (3) (4) (1)
	(B) (1) (2) (3)	(4)	(B) (1) (2) (3) (4)
	(C) (2) (3) (1)	(4)	(C) (2) (3) (1) (4)
	(D) (3) (4) (2)		(D) (3) (4) (2) (1)

 Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R) :

Assertion (A) :

Degree of stability depends on area of base.

Reason (R) :

Lowering centre of gravity increases degree of stability.

In the context of the above two statements, which one of the following is *correct* ?

- (A) Both (A) and (R) are right, but(R) is not the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are right and(R) is the correct explanation of (A)

 $(C) \ (A) \ is \ right \ but \ (R) \ is \ wrong$

(D) (A) is wrong but (R) is right

 खालील दोन वाक्ये दिली आहेत त्यातील एक विधान (A) आहे तर दुसरे त्याचे कारण (R) आहे :

विधान (A) :

स्थिरत्वाची पातळी ही आधाराच्या क्षेत्रावर अवलंबून असते.

कारण (R) :

गुरुत्वमध्य खाली आणल्यामुळे स्थिरत्वाची पातली वाढते.

वरील दोन वाक्यांच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणता पर्याय **योग्य** आहे ?

(A) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर पण (R)

हे (A) चे उचित स्पष्टीकरण नाही

 $(B)\ (A)$ आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आणि (R)

हे (A) चे उचित स्पष्टीकरण आहे

(C) (A) हे बरोबर, पण (R) हे चूक

(D) (A) हे चूक, पण (R) हे बरोबर

5

5.	Match List-I with List-II and select	5. यादी-I व यादी-II जुळवून योग्य पर्याय खाली
	the <i>correct</i> option using the codes	दिलेल्या संकेतांकामधून निवडा :
	given below :	
	List-I List-II	यादी-II यादी-II
(<i>a</i>)	Insight Theory (1) Motivation	(a) इनसाईट उपपत्ती (1) प्रेरणा
(<i>b</i>)	Attribution (2) Aggression	(b) ॲट्रीब्युषण उपपत्ती (2) आक्रमकता
	Theory	(c) ड्राईव्ह उपपत्ती (3) व्यक्तिमत्त्व
(<i>c</i>)	Drive Theory (3) Personality	
(<i>d</i>)	Psychodynamic (4) Learning	(d) मनोगतिमान उपपत्ती (4) अध्ययन
	Theory	संकेतांक :
	Codes :	(a) (b) (c) (d)
	(a) (b) (c) (d)	(A) (1) (4) (3) (2)
	(A) (1) (4) (3) (2)	
	(B) (2) (3) (4) (1)	(B) (2) (3) (4) (1)
	(C) (4) (1) (2) (3)	(C) (4) (1) (2) (3)
	(D) (3) (2) (1) (4)	(D) (3) (2) (1) (4)

6. Consider the following statements,
one labelled as Assertion (A) and
the other is Reason (R) and select
the *correct* answer from the codes
given below :

Assertion (A) :

Socialization takes place through participation in games and sports.

Reason (R) :

Games and sports inculcate social habits.

Codes : (A) (A) is true, but (R) is false (B) (A) is false, but (R) is true (C) Both (A) and (R) are false (D) Both (A) and (R) are true

 दिलेल्या दोन वाक्यातील एक विधान (A) व एक कारण (R) आहे आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून अचूक उत्तर निवडा :

विधान (A) :

खेळ व क्रीडा सहभागातून सामाजिकीकरण घडते.

कारण (R) :

खोळ आणि क्रीडेमुळे सामाजिक सवयी जडतात.

संकेतांक :

(A) (A) हे सत्य आहे परंतु (R) हे असत्य आहे

(B) (A) हे असत्य आहे परंतु (R) हे सत्य आहे

(C) (A) आणि (R) दोन्हीही असत्य आहे

(D) (A) आणि (R) दोन्हीही सत्य आहे

7

Match List-I with List-II and select 7. the *correct* answer from the codes given below :

	List-I	List-II	(<i>a</i>)	क्रीडेची सामाजिक	(1)
(<i>a</i>)	Social Contact (1)	Karl Groos		उपपत्ती	(_)
	Theory of Play		(\mathbf{h})	क्रीडेची निस्सारण	(9)
(<i>b</i>)	Catharsis Theory (2)	Plato	(<i>b</i>)	क्राडया गिस्सारण उपपत्ती	(2)
	of Play				
(<i>c</i>)	Self-expression (3)	Aristotle	(<i>c</i>)	क्रीडेची स्वअभिव्यक्ती	(3)
	Theory of Play			उपपत्ती	
(<i>d</i>)	Instinct Theory (4)	Bernard S.	(<i>d</i>)	क्रीडेची सहजप्रवृत्ती	(4)
	of Play	Mason		उपपत्ती	
	Codes :			संकेतांक :	
	(a) (b) (c) (d)			(a) (b) (c)	(<i>d</i>)
	(A) (2) (3) (4) (1)			(A) (2) (3) (4)	(1)

(B) (3) (2)

(C) (4) (1)

(D) (1) (2)

(1) (4)

(2) (3)

(3) (4)

- यादी-I व यादी-II जुळवून **योग्य** पर्याय खाली 7. दिलेल्या संकेतांकामधून निवडा : यादी-I यादी-II सामाजिक (1) कार्ल ग्रुस निस्सारण (2) प्लेटो स्वअभिव्यक्ती (3) ॲरीस्टॉटल
- (4) बर्नार्ड एस. सहजप्रवृत्ती मॅसन

(4)

(3)

(3) (4)

(1)

(2)

(2)

(1)

(B) (3)

(C) (4)

8

(D) (1) (2)

8. Consider the following statements, one labelled as Assertion (A) and the other is Reason (R) and select the *correct* answer from the codes given below :

Assertion (A) :

There exists a positive relationship between cohesion and performance in team sport.

Reason (R) :

Assessment of task cohesion and social cohesion measures the relationship of cohesion and performance of a team.

Codes :

- $(A) \ (A)$ is right and (R) is wrong
- (B) (A) is wrong and (R) is right
- (C) Both (A) and (R) are right and(R) is the correct explanation of (A)
- (D) Both (A) and (R) are right, but(R) is not the correct explanation of (A)

 दिलेल्या दोन वाक्यातील एक विधान (A) व एक कारण (R) आहे आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून अचूक उत्तर निवडा :

विधान (A) :

सांघिक खेळात एकसंघता आणि कार्यमान यांच्यामधे सकारात्मक सहसंबंध आहे.

कारण (R) :

एकसंघता कार्य आणि सामाजिक एकसंघता यांचे मूल्यांकन संघाचे एकसंघता आणि कार्यमान यांच्या सहसंबंधाचे मापन करते.

संकेतांक ः

- (A) (A) हे सत्य असून आणि (R) हे असत्यआहे
- (B) (A) हे असत्य असून आणि (R) हे सत्य
 आहे
- (C) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य असून परंतु
 (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही सत्य असून परंतु
 (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही

9.	 Changing people's attitude to sport is explained by theoretical approaches of : (I) Cognitive theory (II) Social learning theory (III)Self-perception theory (IV) Operant conditioning theory 	9.	क्रीडेबाबत जनतेचा दृष्टिकोन वर्णन करणारे तात्त्विक प्रवाह : (I) ज्ञानात्मक उपपत्ती (II) सामाजिक अध्ययन उपपत्ती (III)स्व: अवबोध उपपत्ती (IV) कार्यान्वित अभिसंधान उपपत्ती
10.	 (I) Progressive-relaxation technique (II) Positive reinforcement (III)Autogenic training (IV) Goal setting Find the <i>correct</i> combination : (A) (IV) and (II) 	10.	योग्य संयोग शोधा : (A) (II) आणि (I) (B) (III) आणि (IV) (C) (II) आणि (IV) (D) (I) आणि (III) चिंता कमी करण्याची तंत्रे : (I) प्रोग्रेसिव्ह-रिलेक्सेशन तंत्र (II) सकारात्मक प्रबलीकरण (III) ऑटोजेनिक प्रशिक्षण (IV) ध्येय निश्चिती अचूक संयोग शोधा : (A) (IV) आणि (II) (B) (I) आणि (IV)
	 (B) (I) and (IV) (C) (II) and (III) (D) (I) and (III) 		 (B) (I) आणि (IV) (C) (II) आणि (III) (D) (I) आणि (III)

11.	Match List-I with List-II and select	11. सूची-I ची सूची-II शी जोडी जुळवा व खालील
	the <i>correct</i> option using the codes	संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :
	given below :	सूची-I सूची-II
	List-I List-II	
(<i>a</i>)	Carron's situa- (1) Personality	(a) कॅरन्स् सिचूअेशन (1) व्यक्तिमत्त्व
	tional theory	उपपत्ती
(<i>b</i>)	Phenomenolo- (2) Emotion	(b) फिनॉमेनॉलॉजिकल (2) भावनिक
	gical theory	उपपत्ती
(<i>c</i>)	Catastrophe (3) Aggression	(c) कॅटास्ट्रॉफ उपपत्ती (3) आक्रमकता
	Theory	(d) सामाजिक शैक्षणिक (4) नेतृत्वशैली
(<i>d</i>)	Social learning (4) Leadership	उपपत्ती
	theories	संकेतांक :
	Codes :	
	(a) (b) (c) (d)	(a) (b) (c) (d)
	(A) (4) (1) (2) (3)	(A) (4) (1) (2) (3)
	(B) (2) (3) (1) (4)	(B) (2) (3) (1) (4)
	(C) (3) (2) (4) (1)	(C) (3) (2) (4) (1)
	(D) (1) (4) (3) (2)	(D) (1) (4) (3) (2)

11

- 12. Arrange in *correct* sequential order the approaches adopted to study personality in sports :
 - (I) Trait approach
 - (II) Situation approach
 - (III)Psychodynamic approach
 - (IV) Interactional approach

Codes :

(D) 1914

- (A) (I), (III), (IV), (II)
- (B) (IV), (II), (I), (III)
- (C) (II), (IV), (III), (I)
- (D) (III), (I), (II), (IV)

- 12. क्रीडेतील व्यक्तिमत्त्व अभ्यासाचे स्वीकारलेले प्रवाह **अचूक** क्रमाने लावा :
 - (I) व्यक्तिमत्त्व विशेष प्रवाह
 - (II) परिस्थिती प्रवाह
 - (III)मानसक्रिया प्रवाह
 - (IV) आंतरक्रियात्मक प्रवाह

संकेतांक :

- (A) (I), (III), (IV), (II)
- (B) (IV), (II), (I), (III)
- (C) (II), (IV), (III), (I)
- (D) (III), (I), (II), (IV)
- 13. शारीरिक शिक्षणाच्या शिक्षकांचे प्रशिक्षण शारीरिक शिक्षणाच्या राष्ट्रीय योजनेत सर्वप्रथम वर्षी ठरवले.

(A) 1947

(B) 1956

(D) 1914

- (C) **1920**

12

- 14. Which of the following is an apex body for promotion of sports in the country ?
 - (A) SAI
 - (B) LNCPE
 - (C) NSNIS
 - (D) NCTE
- 15. Which one of the following is *not* an ethics of a good teacher ?
 - (A) He may not be in suitably dressed
 - (B) He must check up the physical arrangements and keep equipment ready for lesson
 - (C) He must cultivate good speaking voice
 - (D) He must have mastery over lesson
- 16. Which among the following institutes of physical education is given the status of Deemed University ?
 - (A) YMCA, Madras (Chennai)
 - (B) Sports Authority of India
 - (C) LNIPE, Gwalior
 - (D) NSNIS, Patiala

- आपल्या देशात क्रीडेच्या प्रगतीसाठीची शिखर संस्था कोणती ?
 - (A) साई
 - (B) एल.एन.सी.पी.ई.
 - (C) एन.एस.एन.आय.एस.
 - (D) एन.सी.टी.ई.
- 15. चांगल्या शिक्षकाचे खालीलपैकी कोणते मूल्यनाही ?
 - (A) तो योग्य पोषाखात कदाचित असणार नाही
 - (B) भौतिक व्यवस्था त्याने तपासावीच आणिपाठासाठी साहित्य तयार ठेवावे
 - (C) त्याने चांगल्या शब्दांची पेरणी करावी
 - (D) पाठावर त्याची निष्णातता असावी
- 16. खालीलपैको कोणत्या शारीरिक शिक्षणाच्या संस्थेस अभिमत विद्यापीठाचा दर्जा मिळाला आहे ?
 - (A) वाय.एम.सी.ए., मद्रास (चेन्नई)
 - (B) भारतीय क्रीडा प्राधिकरण
 - (C) एल.एन.आय.पी.ई., ग्वाल्हेर
 - (D) एन.एस.एन.आय.एस., पतियाला

		1	
17.	Which of the following should	17.	खालीलपैकी शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रमाचा
	form the content of curriculum in		आशयमुळे तयार
	physical education ?		होतो.
	(A) Combatives		(A) द्वंद बाबी
	(B) Rhythmics		(B) लयबद्ध बाबी
	(C) Apparatus activities		(C) सहसाहित्य बाबी
	(D) All of the above		(D) वरील सर्व
18.	The core domains of academic and	18.	शैक्षणिक आणि व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची
	professional courses are :		गाभा क्षेत्रे :
	(A) Cognitive domain		(A) बौद्धिक क्षेत्र
	(B) Affective domain		(B) भावनिक क्षेत्र
	(C) Psychomotor domain		(C) मनोकारक क्षेत्र
	(D) All of the above		(D) वरील सर्व
19.	Which of the following should be	19.	शारीरिक उपक्रमांचे वेळापत्रक तयार करण्यासाठी
	considered guideline for the		
	scheduling of physical activity ?		खालीलपैकी मार्गदर्शक सूची :
	(A) Time span		(A) कालावधी
	(B) Strength of faculty		(B) शिक्षकांची संख्या
	(C) Adequacy of infrastructure and		
	equipment		(C) पुरेशी सोयीसुविधा आणि साधन
	(D) All of the above		(D) वरील सर्व

20.	Which one of the following is out of	20.	खालीलपैकी कोणते आरोग्य शिक्षणाच्या
	scope of health education ?		व्याप्तीच्या बाहेरचे आहे ?
	(A) Health services		(A) आरोग्य सेवा
	(B) Health instruction		(B) आरोग्य सूचना
	(C) Health hazards		(C) आरोग्य अडथळे
	(D) Healthful living		(D) आरोग्यदायी जगणे
21.	Match the Nutrients and Foods	21.	खाली दिलेल्या पोषक तत्त्वे व आहार यांच्या
	given below :		जोड्या लावा :
(<i>a</i>)	Carbohydrates (1) Milk products	(<i>a</i>)	कार्बोदके (1) दुग्ध उत्पादने
(<i>b</i>)	Fats (2) Common salt	(<i>b</i>)	मेद (2) मीठ
(<i>c</i>)	Proteins (3) Fruits	(<i>c</i>)	प्रथिने (3) फळे
(<i>d</i>)	Minerals (4) Pulses	(<i>d</i>)	खनिजे (4) डाळी
	Codes :		संकेतांक :
	(a) (b) (c) (d)		(a) (b) (c) (d)
	(A) (1) (3) (4) (2)		(A) (1) (3) (4) (2)
	(B) (3) (1) (4) (2)		(B) (3) (1) (4) (2)
	(C) (4) (2) (1) (3)		(C) (4) (2) (1) (3)
	(D) (1) (3) (2) (4)		(D) (1) (3) (2) (4)
	1	5	[P.T.O.

22.	 Hyperplasia is a term related to obesity : (A) Increase in size of adipose tissue (B) Decrease in size of adipose tissue (C) Increase in number of adipose tissue (D) Decrease in number of adipose tissue 	22. लठ्ठपणात अतिवृद्धीचा अर्थ होतो. (A) मेदयुक्त पेशींमध्ये वृद्धी (B) मेदयुक्त पेशींमध्ये घट (C) मेदयुक्त पेशींच्या संख्येत वृद्धी (D) मेदयुक्त पेशींच्या संख्येत घट
	tissue	
23.	Match the Occupational Health Hazards with Reasons for diseases :	23. व्यावसायिक आरोग्य धोके व रोगांच्या कारणांच्या
$\left(\right)$		जोड्या लावा :
(<i>a</i>)	Physical (1) Poisonous gases Hazards	(a) शारीरिक धोके (1) विषारी वायू
(<i>b</i>)	Chemical (2) Parasitic agents	(b) रासायनिक धोके (2) परजीवी घटक
(D)	Hazards	
(<i>c</i>)	Biological (3) Job satisfaction	(c) जैविक धोके (3) नौकरीत समाधान
	Hazards	(d) यांत्रिकी धोके (4) थंडी
(<i>d</i>)	Mechanical (4) Cold	(e) मनो-सामाजिक (5) यंत्र
	Hazards	धोके
(<i>e</i>)	Psycho-social (5) Machinery Hazards	संकेतांक :
	Codes :	(a) (b) (c) (d) (e)
		(A) (1) (3) (2) (5) (4)
	(A) (1) (3) (2) (5) (4)	(B) (4) (2) (1) (5) (3)
	(B) (4) (2) (1) (5) (3)	(C) (3) (2) (1) (4) (5)
	(C) (3) (2) (1) (4) (5)	
	(D) (4) (1) (2) (5) (3)	(D) (4) (1) (2) (5) (3)

24.	Which of the following diseases is	24.	खालीलपैकी या रोगास पाण्याची भिती
	called hydrophobia ?		(हायड्रोफोबिया) म्हणतात :
	(A) Tetanus		(A) टिटॅनस
	(B) Rabies		(B) रेबिस
	(C) Malaria		(C) मलेरिया
	(D) Tuberculosis		(D) टुॅबरक्युलॉसिस्
25.	School health record should maintain the following :	25.	शालेय आरोग्य नोंद वहीमध्ये खालील बाबी असाव्यात :
	-		
	(i) Primary health care		(1) प्राथमिक आरोग्य सावधानता
	(ii) Uniform record		(गं) गणवेशाची नोंद
	(iii) Dental record		(iii) दन्तचिकित्सा नोंद
	(<i>iv</i>) Transportation record		(<i>iv</i>) वाहतुकीबद्दल नोंद
	(A) (<i>i</i>) and (<i>ii</i>) are correct		(A) (<i>i</i>) व (<i>ii</i>) बरोबर
	(B) (ii) and (iii) are correct		(B) (ii) व (iii) बरोबर
	(C) (<i>i</i>) and (<i>iii</i>) are correct		(C) (i) व (iii) बरोबर
	(D) (ii) and (iv) are correct		(D) (<i>ii</i>) व (<i>iv</i>) बरोबर
26.	A child plays when he is full of emotion and thereby to release the emotions is the base of	26.	एखादे मुल जेव्हा भावनावश खेळतो व भावनांचा निचरा करतो तेव्हा तो असतो
	(A) Cathartic theory		(A) विरेचन सिद्धांत
	(B) Social contact theory		(B) सामाजिक संपर्क सिद्धांत
	(C) Psycho-analytic theory		(C) मनो-विश्लेषण सिद्धांत
	(D) Recreation theory		(D) मनोरंजनात्मक सिद्धांत
	1	7	ወጥሰ

- 27. Types of recreational activities are :
 - (*i*) Games and sports
 - (*ii*) Politics
 - (iii) Musical activities
 - (*iv*) Dance activities
 - (A) (ii), (iii) and (iv) are correct
 - (B) (i), (iii) and (iv) are correct
 - (C) (ii), (iv) and (i) are correct
 - (D) (*i*), (*ii*) and (*iii*) are correct
- 28. In regard to tapering, it is *true* that :
 - (A) Tapering usually consists of a period of reduced training volume and frequency but maintained intensity
 - (B) Tapering can be applied to all types of training
 - (C) Tapering allows for recovery from accumulated fatigue and may also promote further training adaptations
 - (D) All of the above are true

- 27. खालीलपैकी मनोरंजनात्मक उपक्रम कोणते ?
 - (1) खेळ व क्रीडा
 - (ii) राजकारण
 - (iii) संगीत उपक्रम
 - (iv) नृत्य उपक्रम
 - (A) (*ii*), (*iii*) व (*iv*) बरोबर
 - (B) (*i*), (*iii*) व (*iv*) बरोबर
 - (C) (*ii*), (*iv*) व (*i*) बरोबर
 - (D) (*i*), (*ii*) व (*iii*) बरोबर
- 28. टेपरिंगच्या संदर्भात, हे सत्य आहे :
 - (A) टेपरिंगमध्ये बहुधा कमी प्रशिक्षण आकारमान आणि वारंवारता कालावधी आणि सांभाळलेली तीव्रता यांचा अंतर्भाव असतो
 - (B) सर्व प्रकारच्या प्रशिक्षणात टेपरिंगचा उपयोग
 करता येतो
 - (C) टेपरिंगमुळे साचलेल्या थकण्यापासून पुनर्प्राप्ती येते आणि पुढील प्रशिक्षण जुळणीस चालना मिळते
 - (D) वरील सर्व सत्य आहे

- 29. Macro cycle can be divided into developmental periods called :
 - (A) Micro cycle
 - (B) Training session
 - $(C) \ Meso-cycle$
 - (D) Training schedule
- 30. The value of training depends on the readiness of individual athletes.
 - (A) Training concept
 - (B) Coaching concept
 - (C) Physiological
 - $(D) \ Team$
- 31. is an emotional, behavioural and physical condition that occurs when the volume and intensity of an individual's exercise exceeds.
 - (A) Adaptation
 - (B) Conditioning
 - (C) Overtraining
 - (D) Recovery

- 29. मॅक्रो चक्राचे विकासात्मक कालावधित विभागणी होऊ शकते त्यास असे म्हणतात.
 - (A) सुक्ष्म चक्र
 - (B) प्रशिक्षण सत्र
 - (C) मेसो चक्र
 - (D) प्रशिक्षण वेळापत्रक
- व्यक्तिगत खोळाडूच्या तयारीवर प्रक्षिणाचे मूल्य अवलंबून असते.
 - (A) प्रशिक्षण संकल्पना
 - (B) मार्गदर्शन संकल्पना
 - (C) शरीरक्रियाशास्त्रीय
 - (D) संघ
- - (A) जुळणी
 - (B) सुस्थिती
 - (C) अति प्रशिक्षण
 - (D) पुनर्प्राप्ती

32. A micro cycle includes more detailed 32. सुक्ष्म चक्रात, वारंवारता. information on the, कालावधी आणि प्रशिक्षण सत्राचा क्रम या frequency, duration and sequencing बाबत सखोल माहितीचा समावेश असतो. of the training session. (A) सराव (A) Practice (B) जुळणी (B) Adaptation (C) तीव्रता (C) Intensity (D) स्पर्धा (D) Competition 33. कोणत्याही क्रीडा किंवा क्रीडा बाबतीत मूलभूत 33. The basic movements of any sport हालचाल म्हणजे : or event is : (A) कौशल्य (A) Skill (B) शैली (B) Style (C) तंत्र (C) Technique (D) व्यायाम (D) Exercise 34. The aim of technique training in the 34. तंत्र प्रशिक्षणातील कौशल्य संपादनाच्या दुसऱ्या second phase of skill acquisition टप्प्याचे ध्येय : is : (A) ओबड धोबड समन्वय संपादन करणे (A) To achieve rough coordination (B) अचूक/तंतोतंत समन्वय संपादन करणे (B) To achieve fine coordination (C) To achieve mastery over the (C) तंत्रावर निष्णातता संपादित करणे technique (D) शैली संपादन करणे (D) To achieve style

- 35. The theory of rules, possibilities, means and forms of successful formulation of competition activity in a sport is :
 - (A) Tactic
 - (B) Technique
 - (C) Style
 - (D) Strategy
- 36. Consider the following statements, one labelled as Assertion (A) and the other is Reason (R) and select *correct* answer from the codes given below :

Assertion (A) :

Type-II error is accepting the null hypothesis when it false.

Reason (R) :

This error is due to false interpretation of data.

Codes :

- (A) (A) is right but (R) is wrong
- $(B) \ Both \ (A) \ and \ (R) \ are \ right$
- $(C)\ (A)$ is wrong but (R) is right
- $(D) \ Both \ (A) \ and \ (R) \ are \ wrong$

- 35. नियमांचा तात्त्विक भाग, शक्यता, साधने आणि क्रीडेत स्पर्धा यशस्वीरित्या मांडणी करण्याचा प्रकार म्हणजे :
 - (A) डावपेच
 - (B) तंत्र
 - (C) शैली
 - (D) डावपेच आखणी
- 36. खालील वाक्ये ज्यामध्ये एकास विधान (A) आणि दुसऱ्यास कारण (R) असे संबोधिले आहे आणि खाली दिलेल्या संकेतांकामधून अचूक उत्तर निवडा :

विधान (A) :

दुसऱ्या प्रकारची त्रुटी असते तेव्हा शुन्य परिकल्पना स्वीकारली जाते.

कारण (R) :

माहितीच्या चुकीच्या अर्थनिर्वचनामुळे ही त्रुटी घडते.

संकेतांक ः

- (A) (A) बरोबर परंतु (R) चुकीचे आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत
- (C) (A) चूक परंतु (R) बरोबर आहे
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही चुकीचे आहेत

21

37. In what kind of observation does 37. कोणत्या प्रकारच्या निरीक्षणाला निरीक्षक हा निरीक्षणात्मक परिस्थितीचा भाग असतो ? the observer become a part of the observational situation ? (A) मध्यस्थीसह निरीक्षण (A) Observation with intervention (B) क्षेत्रीय निरीक्षण (B) Field observation (C) दीर्घकालीन निरीक्षण (C) Longitudinal observation (D) काट छेदात्मक (cross-sectional) निरीक्षण (D) Cross-sectional observation आपण जर तीन नाणे उडविले तर तीन अग्र 38. 38. If we toss three coins, probability of (head) ची संभावना असेल : three heads will be : $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$ (A) (A) $\frac{2}{8}$ $\frac{2}{8}$ (B) (B) (C) $\frac{3}{8}$ $\frac{3}{8}$ (C) $\frac{4}{8}$ (D) (D) 39. समाजमिती कसोटी हे सामाजिक संशोधनाचे 39. A sociometric test is a social research instrument for diagnosing, under-साधन खालीलपैकी कोणत्या संरचनेचे निदान, standing and evaluating the आकलन व मूल्यमापन करते ? structure of : (A) संस्था (A) Institution (B) संघटन (B) Organization (C) समूह (C) Group (D) प्राणीमात्र (D) Organism 22

- 40. Data, which are so vital to all kinds of research, are a representation of :
 - (A) Reality
 - (B) Facts
 - $(C) \ Processes$
 - $(D) \ \ Procedures$
- 41. Who among the following are considered to be initiators as well as consumers of action research ?
 - (A) The teaching faculty
 - (B) Subjects involved in the study
 - (C) Researchers themselves
 - (D) The school administration
- 42. The simplest and the most common employed version of the randomized groups design uses :
 - (A) Only one treatment plus a control
 - (B) Only one treatment and no control
 - (C) One control and two treatments
 - (D) Only a control and no treatment

- 40. सर्व प्रकारच्या संशोधनात महत्त्वपूर्ण असलेली माहिती सामग्री ही याचे प्रतिनिधित्व करते :
 (A) वास्तवता
 - (B) तथ्ये
 - (C) प्रक्रिया
 - (D) पद्धती
- खालीलपैकी कोणाला कृती संशोधनाचा पुढाकार घेणारे तसेच ग्राहक असे संबोधले जाते :
 - (A) अध्यापक वर्ग
 - (B) अभ्यासात सहभागी प्रतिसादक
 - (C) संशोधक स्वत:
 - (D) शालेय प्रशासन
- 42. सर्वात सोप्या आणि सामान्यतः वापरण्यात येणाऱ्या यादृच्छिक गट अभिकल्पात खालील गोष्टीचा उपयोग केला जातो :
 - (A) फक्त एक प्रयोग अधिक नियंत्रण
 - (B) फक्त एक प्रयोग आणि नियंत्रणाचा अभाव
 - (C) एक नियंत्रण आणि दोन प्रयोग
 - (D) फक्त नियंत्रण आणि प्रयोगाचा अभाव

23

- 43. Which of the following datagathering techniques is *not* used in case study ?
 - (A) Observation
 - (B) Measurement
 - (C) Interview
 - (D) Personality inventory
- 44. Which of the following is systematic error while administering psychomotor test ?
 - (A) Subjects emotional state
 - (B) Inappropriate warm-up
 - (C) Incorrect sequence of test
 - (D) Faulty equipment
- 45. Which of the following statements is *not* correct ?
 - (A) Formative evaluation takes place at the end of semester
 - (B) Standardized tests are quite reliable and valid
 - (C) Teacher made tests are constructed for local use
 - (D) It is difficult to grade reliably and objectively through subjective tests

- 43. खालीलपैकी कोणती माहिती गोळा करण्याचे तंत्र व्यक्तिअभ्यासात वापरले जात नाही ?
 - (A) निरीक्षण
 - (B) मापन
 - (C) मुलाखत
 - (D) व्यक्तिमत्त्व शोधिका
- 44. कारक कसोट्यांचे व्यवस्थापन करताना पुढीलपैकी कोणती पद्धतशीर त्रुटी (systematic error) होय ?
 - (A) प्रतिसादकाची भावनिक स्थिती
 - (B) अयोग्य उत्तेजक हालचाली
 - (C) कसोट्यांचा चुकीचा क्रम
 - (D) सदोष साहित्य
- 45. पुढीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही ?
 - (A) अकारिक मूल्यमापन हे सत्राच्या शेवटी
 करतात
 - (B) प्रमाणित कसोट्या पूरेशा विश्वसनीय व वैध असतात
 - (C) शिक्षकनिर्मित कसोट्या स्थानिक उपयोगासाठी असतात
 - (D) व्यक्तिनिष्ठ कसोट्यांद्वारे विश्वसनीय आणि वस्तुनिष्ठ श्रेणी देणे कठीण असते

- 46. Select the *correct* answer from the choice given below :
 - $(I) \quad Used \ double \ barreled \ question.$
 - (II) Make sure the questionnaire items should not match your research objective.
 - (A) Both (I) and (II) are correct
 - $(B) \ (I) \ is \ correct \ and \ (II) \ is \ wrong$
 - $(C) \ (II) \ is \ correct \ and \ (I) \ is \ wrong$
 - $(D) \ Both \ (I) \ and \ (II) \ are \ wrong$
- 47. Validity of a test designed to measure a construct such as selfesteem is best described by which of the following ?
 - (A) Score from the test correlate highly with most intelligence test
 - (B) Score from the test correlate highly with most tests of different constructs
 - (C) Score from the test are not correlated with anything
 - (D) Scores from the test have a relatively strong and positive correlation with other tests of the same construct (i.e. with other measures of self-esteem)

- 46. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी **बरोबर** उत्तराची निवड करा :
 - (I) द्विअर्थी प्रश्नाचा उपयोग करावा.
 - (II) प्रश्न व संशोधनाचे उद्दिष्ट जुळणारे नसावे.
 - (A) (I) व (II) दोन्ही बरोबर
 - (B) (I) बरोबर व (II) चुकीचे
 - (C) (II) बरोबर व (I) चुकीचे
 - (D) (I) व (II) दोन्ही चुकीचे
- 47. स्व:प्रतिमा कसोटीची वैधता मापनासाठीपुढीलपैकी कोणते वर्णन सर्वोत्कृष्ट होय ?
 - (A) कसोटीच्या गुणांचा बुद्धिमत्ता कसोटीशीउच्च सहसंबंध
 - (B) कसोटीच्या गुणांचा भिन्न रचनांशी उच्च सहसंबंध
 - (C) कसोटीच्या गुणांचा कशाशीही सहसंबंध नाही
 - (D) कसोटीच्या गुणांचा त्याच रचनेच्या तुलनात्मकदृष्ट्या सामर्थ्यवान व सकारात्मक कसोटीशी सहसंबंध

48. Read carefully through the paragraph below and decide which of the option A-D is *correct* ?

> "Three components make up the multiple choice question : The item is an incomplete sentence or a question; the distractors are the in incorrect option and the answer is the correct option."

- (A) The word "Three" should be replaced by "Five"
- (B) The word "distracters" should be replaced by "stem"
- (C) The word "Item" should be replaced by "stem"
- (D) The word "incomplete" should be replaced by "complete"

48. पुढील उतारा वाचा आणि A-D पर्यायांपैकी बरोबर पर्याय कोणता ते ठरवा :

> "बहुपर्यायी प्रश्नांचे तीन घटक असतात. प्रश्न म्हणजे अपूर्ण वाक्य, विकर्षक म्हणजे चुकीचे पर्याय आणि उत्तर म्हणजे बरोबर पर्याय."

(A) "तीन" या शब्दाऐवजी "पाच" शब्द

लिहावा

- (B) "विकर्षक" या शब्दाऐवजी "पुर्वार्ध"
 - शब्द लिहावा
- (C) "प्रश्न" या शब्दाऐवजी "पुर्वार्ध" शब्द

लिहावा

(D) "अपूर्ण" या शब्दाऐवजी "पूर्ण" शब्द

लिहावा

49. What is the problem with this 49. पुढे दिलेल्या प्रश्नाच्या प्रतिसाद संचामधे काय set of response categories to the समस्या आहे ? question ? "तुमचे सध्याचे वय किती ?" "What is your current age ?" (1) 1-5 (1) 1-5 (2) 5-10 (2) 5-10 (3) 10-20 (3) 10-20 (4) 20-30 (4) 20-30 (5) 30-40 (5) 30-40 (A) The categories are not mutually (A) वर्गवारी ही परस्परभिन्न नाही exclusive (B) वर्गवारी ही परिपूर्ण नाही (B) The categories are not exhaustive (C) (A) व (B) दोन्ही समस्या आहे (C) Both (A) and (B) are problems (D) वरील प्रतिसाद संचामधे काहीही समस्या (D) There is no problem with the नाही above set of response categories 50. 'अ' या व्यक्तीच्या कमरेचा घेर 85 सेमी. आणि 50. Calculate Waist Hip ratio for the नितंबाचा घेर 90 सेमी. आहे. या मापनाद्वारे measurements given : Waist of Mr. 'A' is 85 cm and Hips कंबर नितंब गुणोत्तर मोजा ? is 90 cm ? (A) 0.82 सेमी. (A) 0.82 cm(B) 0.84 सेमी. (B) 0.84 cm (C) 0.86 सेमी. (C) 0.86 cm (D) 0.94 सेमी. (D) 0.94 cm

51. What is the problem with stem of the following question ?

"Do you think it is good idea for children to study physical education and nutrition in primary school ?"

- (A) A leading question is used in this stem
- (B) Double barreled question is used in the stem
- (C) A loaded question is used in this stem
- (D) There is no problem with the stem
- 52. Which of the following should a supervisor use minimally to achieve his objective ?
 - (A) Inspiration
 - (B) Incentive
 - (C) Assurance
 - (D) Authority
- 53. The essence of management in any field of human interaction is :
 - (A) Coordination
 - (B) Coexistence
 - (C) Cooperation
 - $(D) \quad Co\text{-action}$

51. पुढील प्रश्नाच्या पुर्वार्धामधे काय समस्या आहे ?

> "प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांनी शारीरिक शिक्षण आणि आहारशास्त्राचा अभ्यास करावा असे आपणास वाटते का ?"

- (A) या प्रश्नाच्या पुर्वार्धामधे दिशादर्शक प्रश्नाचा
 उपयोग केला आहे
- (B) या प्रश्नाच्या पुर्वार्धामधे द्विअर्थी प्रश्नाचा उपयोग केला आहे
- (C) या प्रश्नाच्या पुर्वार्धामधे उद्दीपित करणाऱ्या प्रश्नाचा उपयोग केला आहे
- (D) पुर्वार्धामधे काहीही समस्या नाही
- 52. खालीलपैकी काय कमीत कमी वापरल्याने पर्यवेक्षक आपला उद्देश साध्य करू शकतो ?
 - (A) प्रोत्साहन
 - (B) बक्षीस
 - (C) आश्वासन
 - (D) अधिकार
- 53. कोणत्याही मानवी संवाद प्रक्रियेत व्यवस्थापकीय सार म्हणजे :
 - (A) समन्वय निर्माण करणे
 - (B) सहअस्तित्व
 - (C) सहकार्य
 - (D) संयुक्तकृती

54.	Match List-I with List-II and select the <i>correct</i> answer from the codes given below :	54.	सूची-I आणि सूची-II शी जोडी लावा व खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा : सूची-I सूची-II
	List-I List-II		
(<i>a</i>)	Intramural (1) Visitation	(a) (b)	आंतरकूल (1) भेटी देणे वित्त (2) स्पर्धा
(<i>b</i>)	Finance (2) Competition		
(<i>c</i>)	Supervision (3) Reappropriate	(<i>c</i>)	
(<i>d</i>)	Infrastructure (4) Layout	(<i>d</i>)	सोयीसुविधा (4) मांडणी
	Codes :		संकेतांकः
	(a) (b) (c) (d)		(a) (b) (c) (d)
	(A) (2) (3) (1) (4)		(A) (2) (3) (1) (4)
	(B) (3) (2) (4) (1)		(B) (3) (2) (4) (1)
	(C) (4) (1) (3) (2)		(C) (4) (1) (3) (2)
	(D) (1) (4) (2) (3)		(D) (1) (4) (2) (3)
55.	Match List-I with List-II and select the <i>correct</i> option using the codes	55.	सूची-I आणि सूची-II शी जोडी जुळवा व खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :
	given below :		सूची-I सूची-II
	List-I List-II	(<i>a</i>)	1936 (1) लंडन
(<i>a</i>)	1936 (1) London	(<i>b</i>)	1948 (2) बर्लिन
(<i>b</i>)	1948 (2) Berlin	(<i>c</i>)	1980 (3) सिओल
(<i>c</i>)	1980 (3) Seoul	(<i>d</i>)	1988 (4) मास्को
(d)	1988 (4) Moscow	()	(5) लॉस एंजलस्
	(5) Los Angeles		संकेतांक :
	Codes :		
	(a) (b) (c) (d)		(a) (b) (c) (d)
	(A) (1) (2) (5) (4)		(A) (1) (2) (5) (4)
	(B) (2) (4) (1) (5)		(B) (2) (4) (1) (5)
	(C) (4) (3) (2) (1)		(C) (4) (3) (2) (1)
	(D) (2) (1) (4) (3)		(D) (2) (1) (4) (3)

56.	President was	56.	अमेरिकेचे पुढीलपैकी कोणते राष्ट्राध्यक्ष
	instrumental in public school of		अमेरिकेतील सार्वजनिक शाळांमधे शारीरिक
	USA to include physical education		शिक्षणाचा अंतर्भाव करण्यात कारणीभूत
	in their curriculum.		ठरले ?
	(A) B. Obama		(A) बी. ओबामा
	(B) John F. Kennedy		(B) जॉन एफ. केनडी
	(C) Ronald Regan		(C) रोनाल्ड रिगन
	(D) Clinton		(D) क्लिंटन
57.	gland is responsible	57.	भावनिक उत्तेजनेस जबाबदार ग्रंथी
	for emotional arousal.	((A) ॲड्रिनल
	(A) Adrenal		
	(B) Thyroid		(B) थायरॉइड
	(C) Pancreas		(C) पेन्क्रियास
	(D) Hypothalamus		(D) हायपोथॅलेमस

58. The first book on philosophy 58. तत्त्वज्ञानाचे प्रथम पुस्तक : 'तत्त्वज्ञानाची माहिती' sports : 'A Philosophical Inquiry' is हे पुस्तक कुणी लिहिले ? written by : (A) लिनर (A) Liner (B) इडगर (B) Edger (C) बुचर (C) Bucher (D) विस (D) Weiss 59. Which is *not* a method to obtaining 59. पुढीलपैकी कोणती पद्धत 'सोमॅटोटाईप' साठी नाही ? the somatotype ? (A) Anthropometric method (A) ॲन्थ्रोपोमेट्रिक पद्धत (B) Photoscopic method (B) फोटोस्कोपिक पद्धत (C) Rating form (C) रेटिंग फॉर्म (D) Classic method (D) क्लासिक पद्धत 60. The Palestinian terrorist killed 60. कोणत्या ऑलिंपिक दरम्यान पॅलिस्टिनी two members of the Israeli athletic दहशतवाद्यांनी दोन इस्रायली खेळाडूंची हत्या squad in the केली होती ? olympic. (A) मॉन्ट्रीयल (A) Montreal (B) मॉस्को (B) Moscow (C) मेक्सिको (C) Mexico (D) म्युनिच (D) Munich

61.	Formula to calculate maximum	61.	कमाल हृदयदर मोजण्याचे सूत्र
	heart rate is :		(A) विश्रांतीचा हृदयदर + जास्तीत जास्त
	(A) RHR + MHR		हृदयदर
	(B) 120 + Age ÷ Height		(B) 120 + वय ÷ उंची
	(C) 220 – Age		(C) 220 - वय
	(D) $\frac{\text{Height (cm)}}{\text{Weight}} \times \text{HR}$		(D) ⁽ उंची (सेमी)) × हृदयदर
62.	The Raj Kumari Amrit Kaur	62.	राजकुमारी अमृत कौर प्रशिक्षण योजना कोणत्या
	Coaching Scheme origin in the		वर्षी सुरू करण्यात आली ?
	year :		(4) 1070
	(A) 1952		(A) 1952
	(B) 1953		(B) 1953
	(C) 1954		(C) 1954
	(D) 1955		(D) 1955
63.	The first gymnastic school was	63.	पहिल्या जिम्नॉस्टिक शाळेची स्थापना कोठे
	established in :		झाली ?
	(A) France		(A) फ्रान्स
	(B) USA		(B) अमेरिका
	(C) Germany		(C) जर्मनी
	(D) China		(D) चीन

64. Which of the following drugs are खालीलपैकी कोणते औषध आई.ओ.सी. ने डोपींग 64. banned by I.O.C. as doping म्हणून बंदी घातली आहे ? substance ? (1) मदय (1) Alcohol (2) एनालजेसिक (2) Analgesics (3) एनाबोलिक स्टीरॉइडस् (3) Anabolic steroid (4) ॲमफिटामाईन (4) Amphetamine Find the *correct* answer from the खालील संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा : codes given below : (A) (1), (2) आणि (4) (A) (1), (2) and (4) (B) (2), (3) आणि (4) (B) (2), (3) and (4) (C) (3) आणि (4) (C) (3) and (4) (D) (1) आणि (3) (D) (1) and (3)65. सावकाश आकुंचन पावणाऱ्या स्नायुतंतूकडे हा 65. Slow twitch muscle fibers are characterised by : गुणधर्म असतो : (I) Greater cross-sectional area (I) विस्तारित आडवा छेद (II) Greater Kreb cycle enzymatic (II) क्रेब चक्राची एनझाइम क्षमता मोठी capacity (III) चेता-वहन गती कमी (III) Low nerve conduction velocity (IV) मोठी ग्लॅकोलॅटिक क्षमता (IV) Greater glycolytic capacity योग्य पर्याय निवडा : Select the *right* combination : (A) (I), (II) आणि (IV) (A) (I), (II) and (IV)(B) (II), (III) आणि (IV) (B) (II), (III) and (IV) (C) (II) आणि (III) (C) (II) and (III) (D) (II) आणि (IV) (D) (II) and (IV)

66.	Match List-I with List-II and select the <i>correct</i> answer from the codes	66.	सूची-I व सूची-II ची योग्य जोडी जुळवा व खालील संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :
	given below :		सूची-II सूची-II
	List-I List-II		
(<i>a</i>)	Amphetamines (1) Heart rate	(<i>a</i>)	एमफिटामाइन (1) हृदय दर
(<i>b</i>)	Beta-blockers (2) Alertness	(<i>b</i>)	बिटा-ब्लॉकर्स (2) सावधानता
(<i>c</i>)	Erythropoietin (3) Urine	(<i>c</i>)	इरेथ्रोपोइटिन (3) मूत्र-निर्मिती
	formation	(<i>d</i>)	अलकलाईन सॉल्ट (4) हिमोग्लोबीन
(<i>d</i>)	Alkaline salts (4) Haemoglobin		(5) पीएच पातळी
	(5) pH level		संकेतांक :
	Codes :		(a) (b) (c) (d)
	(a) (b) (c) (d)		(a) (b) (c) (a)
	(A) (2) (1) (4) (5)		(A) (2) (1) (4) (5)
	(B) (2) (3) (4) (5)		(B) (2) (3) (4) (5)
	(C) (1) (4) (5) (3)		(C) (1) (4) (5) (3)
	(D) (2) (1) (5) (3)		(D) (2) (1) (5) (3)
67.	Maximal volume of air forcefully	67.	एक कमाल श्वास घेतल्यानंतर, कमाल उच्छवास
	expired after one maximal		बलपूर्वक सोडण्याच्या प्रक्रियेला
	inspiration is		म्हणतात.
	(A) Tidal volume		(A) नित्यश्वसीतहवा
	(B) VO ₂ max		(B) VO2 कमाल
	(C) Vital capacity		(C) श्वसन क्षमता
	(D) Second wind		(D) दुय्यम श्वसन

68. Given below are two statements, onelabelled as Assertion (A) and theother labelled as Reason (R) :

Assertion (A) :

In a cardiac cycle the diastolic phase is larger than the systolic phase.

Reason (R) :

An individual with a heart rate of 74 beats per minute would have a diastolic phase of 0.44 sec. and systolic phase of 0.37 seconds.

Which one of the following is *correct*?

- (A) Both (A) and (R) are true and(R) is the correct explanation of (A)
- $(B) \ \ Both \, (A) \ and \, (R) \ are \ not \ correct$
- $(C) \ (A)$ is true, but (R) is false
- (D) (A) is true, but (R) is not the correct explanation of (A)

68. खाली दोन वाक्यापैकी, एक विधान (A) आहे व दुसरे त्याचे कारण (R) आहे :

विधान (A) :

हृदय चक्रामध्ये डॉयस्टालीक टप्पा हा सिसटोलीक टप्यापेक्षा मोठा असतो

कारण (R) :

74 स्पंदने प्रति मिनिट असणाऱ्या व्यक्तीचा डायस्टोलीक टप्पा 0.44 से. आणि सिस्टोलीक टप्पा हा 0.37 सेकंद असेल.

खालीलपैकी कोणता पर्याय बरोबर असेल ?

(A) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आणि (R)

हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

- (B) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर नाहीत
- (C) (A) हे बरोबर पण (R) हे चुकीचे
- (D) (A) हे बरोबर पण (R) हे (A) चे अचूक

स्पष्टीकरण नाही

69.	Action potential at sarcolemma of	69.	रक्त वाहिण्यांच्या जाळ्यामध्ये टि-नलिकामधून
	the muscle fiber spreads in T-tubules		सोडला जातो, जेंव्हा
	releasing from		क्रिया संभाव्य स्नायुतंतू मास कोशात निर्माण
70.	reticulum.	70.	होतो.
	(A) ADP		(A) एडीपी
	(B) ATP		(B) एटीपी
	(C) Ca ⁺⁺		(C) Ca ⁺⁺
	(D) Cl ⁻		(D) Cl ⁻
	Painful muscular contractions		वातावरणातील उष्माला प्रदीर्घ काळापर्यंत सहन
	caused by prolonged exposure to		केल्याने वेदनादायक स्नायू अकुंचनास
	environmental heat, is known as :		असे म्हणतात.
	(A) Heat syncope		(A) उष्णतेमुळे बेशुद्धावस्था
	(B) Heat exhaustion		(B) उष्णतेमुळे संपूर्ण थकवा
	(C) Heat cramps		(C) उष्णतेमुळे पेटके
	(D) Heat stroke		(D) उष्माघात

71. Given below are two statements one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R) :

Assertion (A) :

Fitness is that state which characterised the degree to which sportsman functions at optimum.

Reason (R) :

Fitness is an individual matter implies the ability to live most effectively with potential.

In context with two sentences find the *correct* answer from the following :

- (A) Both (A) and (R) are true and(R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true and(R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true and (R) is false
- (D) (A) is false and (R) is true

71. खाली दोन वाक्ये दिलेली आहेत. एक विधान (A) आहे तर दुसरे त्याचे कारण (R) आहे :

विधान (A) :

सुदृढता ही अशी स्थिती असते कि या गुणवैशिष्ट्यामुळे खेळाडू सर्वोत्तम कार्य करतो.

कारण (R) :

सुदृढता ही अशी वैयक्तिक क्षमता कि ज्यामुळे खेळाडूला अधिक परिणामकारक व सामर्थ्यवान जगता येते.

वरील दोन वाक्यांच्या संदर्भात खालीलपैकी बरोबर उत्तर कोणते ?

- (A) (A) आणि (R) हे दोन्ही बरोबर आणि (R)
 हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि(R) हे दोन्ही बरोबर आणि(R)

हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) हे बरोबर आणि (R) हे चुकीचे

(D) (A) हे चुकीचे आणि (R) हे बरोबर

- 72. The two joint muscle fibers cannot exert enough tension to shorten sufficiently to cause full ROM in both joints at same time is called
 - (A) Passive insufficiency
 - (B) Biarticulate
 - (C) Multiarticulate
 - (D) Active insufficiency
- 73. Two forces of 10 N and 18 N are pulling an object towards east and another 26 N force was towards west was acting on same object. Calculate the direction and resultant force :
 - (A) 54 N-West
 - $(B) \ 12 \ N West$
 - $(C) \ 24 \ N \text{---East}$
 - (D) 2 N—East

- 72. एकाच वेळेत दोन सांध्यामध्ये पूर्ण हालचालीच्या पल्यात पुरेसा ताण व खुजेपणा स्नायुतंतूमध्ये उपयोगात आणता येत नाही त्याला असे म्हणतात.
 - (A) निष्क्रीय अपुरेपणा
 - (B) द्विजोड
 - (C) बहूजोड
 - (D) सक्रीय अपुरेपणा
- 73. एका वस्तूवर 10 न्यूटन आणि 18 न्यूटनचे बळ पुर्वेच्या दिशेने लागत होते, त्याच वस्तूवर पश्चिमेकडून 26 न्यूटनचे बळ लागले असता त्याची निकाली बळ व दिशेची गणना करा :
 - (A) 54 न्यूटन—पश्चिम
 - (B) 12 न्यूटन—पश्चिम
 - (C) 24 न्यूटन—पूर्व
 - (D) 2 न्यूटन—पूर्व

74.	The product of body's rotational	74.	वस्तूच्या परिभ्रमणाचे जडत्व व कोनात्मक वेगाचा
	inertia and angular velocity is		गुणाकार म्हणजे होय.
	(A) Angular velocity		(A) कोनीय वेग
	(B) Angular acceleration		(B) कोनीय त्वरण
	(C) Angular momentum		(C) कोनीय संवेग
	(D) Angular projection		(D) कोनीय प्रक्षेपण
75.	With constant linear velocity,	75.	जिमनॅस्टिक करणाऱ्या खेळाडूचा कोनीय वेग
	angular velocity of a Gymnast increases :		वाढतो जर त्याची समान रेषीय गती :
	(A) By increasing radius		(A) त्याची त्रिज्या वाढविल्याने
	(B) By decreasing radius		(B) त्याची त्रिज्या कमी केल्याने
	(C) By increasing radius and velocity		(C) त्याची त्रिज्या व गती वाढविल्याने
	(D) No change in radius		(D) त्याच्या त्रिज्येत काही बदल न केल्याने

ROUGH WORK